

Betreft: Commissiedebat SDE++ 24 maart 2022

Contactpersoon: Peter de Jong p.dejong@natuurenmilieu.nl

28 februari 2022

Geachte Leden van de vaste Kamercommissie Economische Zaken en Klimaat,

Op 24 maart debatteert u over de SDE++, een van de belangrijkste aanjagers van de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening. De SDE++ en zijn voorgangers hebben de afgelopen 10 jaar mede de richting en de snelheid bepaald van de Nederlandse klimaat- en energietransitie. Een verkeerd vormgegeven SDE++ leidt tot het missen van klimaatdoelen, verspilling van gemeenschapsgeld, schade aan natuur en biodiversiteit en het wegvallen van draagvlak. Om dit te voorkomen en de snelheid van de transitie te bespoedigen willen we u graag vier aandachtspunten meegeven.

- **Voldoende budget voor duurzame warmte.** In de afgelopen SDE++ rondes heeft duurzame warmte zoals geothermie, aquathermie, elektrische boilers en industriële warmtepompen achter het net gevestigd doordat het grootste deel van het budget door CCS werd geclaimd. Dit terwijl CCS door de hoge CO₂-prijs deze subsidie waarschijnlijk niet eens nodig heeft. Het gevolg is echter dat duurzame warmte nu al twee jaar praktisch stil staat. Om de klimaatdoelen te halen is het noodzakelijk dat onze warmtevoorziening zo snel mogelijk wordt verduurzaamd. Elke SDE++ ronde die gemist wordt is weer een jaar vertraging, en maakt dus het behalen van de doelstelling lastiger. Voor de SDE++ ronde van 2023 zijn er schotten aangekondigd, echter ook voor 2022 zal er al wat moeten gebeuren om te voorkomen dat goede initiatieven voor duurzame warmte worden afgeblazen. Daarom pleiten wij voor het verhogen van het SDE++ budget voor in ieder geval de 2022 ronde van de SDE++. Eerder is dit ook [al door de NVDE bepleit](#). Als alternatief kan er ook voor worden gekozen om met een betere schatting te rekenen van de CO₂-prijs bij de toekenning voor beschikkingen voor CCS. Op die manier kan ook voorkomen worden dat CCS als een koekoeksjong duurzame warmte wederom uit het nest drukt.
- **Voorkom netcongestie en stimuleer industriële vraagsturing door slimme stimulering elektrificatie.** Elektrificatie van de industrie is essentieel voor de verduurzaming van het Nederlandse energiesysteem. Er zijn grote voordelen als deze elektrificatie slim gebeurt door groene stroomproductie zo goed mogelijk te matchen (in tijd, nabijheid en omvang) met groene stroomconsumptie. Dat zal de druk op het elektriciteitsnet verlichten en

maatschappelijke kosten en vertraging vanwege benodigde verzwaren helpen voorkomen. Deze oplossing kun je naderbij halen door er in de vormgeving van de SDE++ rekening mee te houden. Dit kan door in de categorieën voor elektrificatie de vollasturen los te laten en in plaats daarvan verplicht te stellen dat de partij groene stroom afneemt middels een afnamecontract (PPA) waarbij vervolgens ook gecontroleerd wordt of het moment van afname overeenkomt met het moment van productie. De subsidie wordt verstrekt over de uren waarop aantoonbaar groene stroom is afgenomen (de uren waarop het wind- of zonnepark waarmee een PPA is afgesloten ook heeft geproduceerd). Bij productieinstallaties van groene stroom wordt al bijgehouden wanneer er groene stroom geproduceerd wordt voor de afgifte van GvO's. Door een vergelijkbaar meetapparaat te plaatsen bij de afnemer van de groene stroom (en de ontvanger van de subsidie), kan door een onafhankelijke instantie zoals CertiQ in samenwerking met RVO worden vastgesteld hoeveel subsidie er uitgekeerd dient te worden. Dit heeft de volgende voordelen:

- Groene stroom die in Nederland geproduceerd wordt, wordt ook in Nederland gebruikt en niet geëxporteerd.
- Het elektriciteitsnet wordt minder belast door enerzijds de productie van groene stroom die zijn plek vindt en anderzijds de industriële afname het hernieuwbare aanbod beter volgt.
- De businesscase van hernieuwbare productie (wind op zee) wordt verbeterd.
- Fossiele gascentrales hoeven niet bij te springen om aan de stroomvraag te voldoen.

Een andere manier om via de SDE++ netcongestie te bestrijden is door het toevoegen van een categorie 'energieopslag'. Een versnelde toepassing van batterijen en andere opslagtechnieken maakt uitgestelde levering van wind- en zonne-energie mogelijk en ontlast daarmee het elektriciteitsnet.

- **Kwaliteitsbudget voor draagvlak en natuur.** Participatie van de omgeving en goede landschappelijke inpassing en voorzieningen voor de instandhouding & versterking van de natuur zijn onontbeerlijk voor het draagvlak voor de energietransitie en het behoud van de kwetsbare natuur. Bij alle ontwikkeling van hernieuwbare energie op land (zon en wind) moeten maatregelen voor natuurinclusief ontwerp integraal onderdeel zijn (of worden), zowel op projectniveau als in het omliggende gebied.

Twee brede en deskundige werkgroepen onder het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NPRES) hebben gekeken wat nodig is om de gebiedsversterkende randvoorwaarden te kunnen realiseren. De werkgroep Energie in Natuur en Landschap constateerde dat voor een eenduidige en coherente omgang met deze waarden een beter landelijk beeld nodig is van de cumulatieve effecten van alle plannen samen (bijvoorbeeld door het PBL of via een overkoepelende plan-MER). Een ander deel van het advies betrof de SDE++, op twee manieren: (1) integrale gebiedsontwikkeling (en de financiering daarvan) zou gemakkelijker moeten worden zodat de energietransitie en de RES beter kunnen aansluiten op andere gebiedsopgaven waaronder natuur- en milieuvraagstukken; (2) de bijdrage aan biodiversiteit en natuurwaarde zou een belangrijk criterium en toetssteen moeten worden voor financiering van energieprojecten via de SDE++. De werkgroep SDE en Maatschappelijke Kosten (met daarin de koepels, natuurorganisaties én de energiebranche) heeft hier in haar advies meteen uitwerking aan gegeven. Er ligt nu een voorstel voor toevoeging van maatschappelijke minimumeisen aan project in het SDE-instrument, maar de werkgroep stelt ook: "Het realiseren van projecten die goed inpasbaar zijn en op draagvlak kunnen rekenen, vraagt ook om gebiedsversterkende randvoorwaarden die niet bekostigd kunnen worden

met SDE++". Voor deze gebiedsmaatregelen zou een aanvullend regionaal kwaliteitsbudget uitkomst bieden.

Wij roepen u op dit kwaliteitsbudget in te stellen voor de komende SDE++ ronde, overeenkomstig de adviezen van beide werkgroepen. ([advies 1](#)) ([advies 2](#)). Ook roepen wij u op om proactief te onderzoeken of het kwaliteitsbudget voldoende is om te komen tot een natuurinclusieve energietransitie en daaruitvolgend eventuele aanvullende maatregelen voor te bereiden, ook voor de periode voorbij de SDE ++.

- **Uitfaseringspad biomassa.** PBL is helder in zijn advies over de uitfasering van houtige biomassa voor lage temperatuurwarmtetoepassingen:

"...dit rapport laat zien dat de toepassing van houtige biograndstoffen voor hogetemperatuurwarmte in de industrie ... – binnen de gehanteerde modelcontext – kosteneffectievere opties zijn om CO₂ -emissies te reduceren dan toepassing ervan voor lagetemperatuurwarmte in de gebouwde omgeving."

PBL geeft daarnaast ook aan dat materiaaltoepassingen hierin nog niet zijn meegenomen. [Probos concludeerde eerder al](#) dat een materiaaltoepassing meer klimaatwinst oplevert dan het verbranden van de biomassa. Met andere woorden; vanuit klimaat gezien is het verstandig om biomassa niet in te zetten voor warmte in de gebouwde omgeving. Ook de SER gaf in 2020 in het SER advies 'biomassa in balans' aan dat biomassa voor energie afgebouwd moet worden.

PBL geeft wel ook aan dat een zware inzet op de alternatieven voor biomassa benodigd is om de doelen voor de gebouwde omgeving te behalen. In lijn met ons eerste punt willen wij de stimulering van deze alternatieven vanuit de SDE++ dus ook nogmaals bepleiten. Dit betekent dat er ruim voldoende budget beschikbaar moet zijn voor geothermie, aquathermie en ander vormen van duurzame warmte voor de SDE++ ronde van 2022.

Vervolgens kan er een ambitieus uitfaseringspad voor biomassa worden opgesteld. Op peildatum 25 februari 2022 zaten er nog 94 biomassaprojecten in de pijplijn (SDE subsidie verstrekt, maar nog niet gebouwd). Dit is exclusief biogas/groen gas projecten. Gezien het grote aandeel biomassabeschikkingen die nog in de pijplijn zitten achten wij het én niet nodig én onwenselijk dat de SDE++ nog voor laagwaardige biomassaverbranding wordt opgesteld.

Wij hopen dat u deze vier aandachtspunten betreft in het debat op 24 maart. Met nog 8 SDE rondes te gaan tot 2030 is elke ronde cruciaal voor het behalen van de klimaatdoelstelling. Deze vier punten maken het mogelijk om de doelstelling op een verantwoorde, kosteneffectieve en duurzame wijze te halen.

Mocht u vragen hebben of met ons in gesprek willen gaan over deze punten aarzel dan niet om ons te benaderen.

**NATUUR
& MILIEU**

GREENPEACE

Vogelbescherming
NEDERLAND

**de natuur en
milieufederaties**

milieudefensie